

Fra TV-hus til genbrugsbutik

Af Per Rasmus Møller

TV-huset på Hovedgaden 45 i Rønne fotograferet i åbningsåret 1966. Bemærk reklameskiltet for Eltra. Foto venligst udlånt af Rønne Egnsarkiv.

Det var nærmest ved et tilfælde, at jeg fra slutningen af 1986 kom til at få min daglige gang på værkstedet i TV-huset Expert, Hovedgaden 45 i Rønne. Der var juletravlhed, og nu stod indehaveren Viggo Jensen lige og manglede en ekstra mand til de mange reparationer, der havde tårnet sig op på værkstedet. Det, der skulle have været en god måneds tid, kom nu til at strække sig over de kommende syv år. Og vel at mærke over syv gode år, for TV-huset var et godt sted at være. På det tidspunkt havde TV-huset været en del af Rønnes handelsliv i de seneste tyve år, nærmere betegnet siden den 7. maj 1966.

Viggo Jensen blev født den 14. november 1933 i Thorum i det nordlige Salling, hvor faderen drev et landbrug. Også dengang var det sløje tider for landbruget, og da den unge Viggo Jensen efter endt skolegang skulle vælge erhverv, stod det klart, at landbruget ikke var fremtiden, så det med at overtage gården kom ikke på tale. Derimod var der mere fremtid i den gryende radiobranche, så det blev til en læreplads hos Salling Radio i den nært beliggende by Roslev. Det var i 1949, hvor teknikken stort set

begrænsede sig til radioer og pladespillere. Fjernsynet var ganske vist opfundet, men kun ganske få herhjemme havde endnu set det. Undervejs i læretiden på 4 ½ år blev det til mange forskellig-artede opgaver, hvoraf ikke alle havde lige meget med radio at gøre. En af de mere specielle opgaver medførte, at det pæne tøj måtte frem af skabet.

Salling Radio, Roslev som firmaet, der var ejet af radiofabrikant C. Pedersen, tog sig ud omkring 1930. De to benzinstandere tilhørte August Nielsen, grundlægger af klokkefirmaet Thubalka. Foto fra Salling Lokalarkiv.

Det var da indehaveren af klokkefirmaet Thubalka, svejsemester August Nielsen, i 1952 fejrede sin 60-års fødselsdag i Roslev Forsamlingshus. Da skulle taler og sange nemlig foreviges på bånd. Det foregik ved hjælp af en af de dengang nymodens wire-recordere, hvor lyden, i modsætning til den senere båndoptager, blev optaget på en ganske tynd ståltråd. Nærmere betegnet var det en model 84U fra Bang & Olufsen i Struer. Når der ikke lige blev holdt taler, stod maskinen på pause, hvilket indebar, at trådspolerne indimellem brændte sig så fast, at det kun med yderste vanskelighed lykkedes at skifte dem, efterhånden som festen skred frem.

I 1953 stod Viggo Jensen med svendebrevet i hånden. Det var inden radiobranchen var kommet i faste rammer, så svendeprøven måtte aflægges helt i København. Nærmere betegnet på Teknologisk Institut. Det blev

omtalt således i Skive Folkeblad:

Svendeprøveholdet 1953 fra Teknologisk Institut, København. Viggo Jensen ses som nr. 3 fra højre i øverste række. Måske læserne kan genkende nogle af de øvrige.

”SVENDESTYKKE SOM RADIOMEKANIKER. Lærling Viggo Jensen, der har stået i lære hos radiofabrikant C. Pedersen, Salling Radio, Roslev, har paa Teknologisk Institut i København bestaaet svendeprøven. Faget er endnu saa nyt, at der kun kan afholdes svendeprøve i København, hvor et par skuemestre bedømmer prøven”.

Viggo Jensen (med ryggen til) fotograferet hos Bang & Olufsen i færd med at reparere et fejlbehæftet TV-chassis fra produktionen.

Efter svendeprøve og overstået værnepligt på 18 måneder ved Telegraftropperne i Høvelte, blev det til ansættelse på Bang & Olufsen i Struer. Her kom Viggo Jensen bl.a. til at stå for reparation af fejlbehæftede apparater fra samlebandet. Det var især fjernsyn, hvor han husker, at produktionen dengang var oppe på 20 apparater om dagen.

Tiden hos Bang & Olufsen begrænsede sig til 1½ år, for i mellemtiden kom der bud efter ham fra Radiohuset i Aarhus. Indehaveren var Niels Peter Sørensen, og hans kone stammede fra samme egn som Viggo. Faktisk havde hun været barnepige for ham. Opgaven dengang i 1957 lød på at starte et nyt værksted helt fra bunden med værktøj, måleinstrumenter, komponenter og alt tilhørende. Det krævede ikke de store overvejelser at sige ja, for arbejdet inden døre på fabrikken i Struer var ikke det rigtige for den unge fremadstræbende Viggo, der hellere ville ud i det pulserende liv. Hidtil

havde Radiohuset fået klaret reparationerne ude i byen, men ønskede nu at få sit eget værksted. Og der var rigeligt at gøre, for den nye fjernsynssender på Søsterhøj syd for Aarhus havde rigtig sat skub i salget af fjernsyn. Og inden den blev sat i drift i 1956, havde man klaret sig med en midlertidig sender i toppen af byens rådhus.

Det var efter at Viggo Jensen havde fungeret en lille halv snes år som værkfører i Radiohuset i Aarhus, at ideen om at starte for sig selv opstod, og det var cykelhandler Christian Andersen fra Egens, der blev den egentlige årsag.

Indtil Søsterhøj-senderen syd for Aarhus var en realitet i 1956, klarede århusianerne sig med en midlertidig fjernsynssender i toppen af byens rådhus.

Radiohuset, Aarhus omkring 1964, hvor Viggo Jensen var leder af værkstedet, som han havde

opbygget fra grunden. Foto fra musikdanstv.com

På sine ture rundt bl.a. med aviser indsamlede cykelhandleren radio-reparationer, som endte på arbejdsbordet i Aarhus. Han gjorde nu opmærksom på, at der manglede en radioforhandler i Røndeområdet. Der var ellers både Erik Møller i Rønde og Kaj Jensen i Thorsager som de nærmeste, men der var åbenbart brug for flere til at tage sig af det stigende behov for især nye fjernsyn. Og sådan blev det, efter at Viggo Jensen i 1966 havde købt

tv-huset

Lordag den 7. maj kl. 8 aabner jeg

TV- & radio

forretning

dørene op til den nye forretning på hele 26

paa Hovedgaden 45 i RØNDE

SALG OG SERVICE

af følgende mærker i TV - Radio - Båndoptagere - pladespillere - Autoradioer - Shaver m. m.

1. Kønns reparationsarbejde med alle moderne omkostningsmateriale og en hurtigste betjening er Dens garanti for kvalitetsmateriale!

tv-huset

VIGGO JENSEN
HOVEDGADEN 45, RØNDE, TLF. (0683) 713 41

ejendommen Hovedgaden 45. Her havde Adresseavisen tidligere haft til huse, og før den tid byens posthus.

Huset var alt andet end i god stand, så der måtte en større overhaling til ikke mindst af privaten af hensyn til hustruen Grethe og de to piger Lene og Gitte, der indtil da havde boet i et topmoderne hus i Hasle. Den 7. maj 1966 slog Viggo Jensen kbm. Værkstedet var på 11. Han var til at begynde med ene mand og tog endda i en overgangsfase del i arbejdet på den gamle arbejdsplads i Aarhus.

Annonce fra åbningen 7. maj 1966

Imidlertid væltede reparatio-
nerne ind, så de stod stakket op
overalt både i butikken og i
privaten, så det ind imellem
kunne knibe med familiens
overbærenhed. At passe butik-
ken om dagen og klare repara-
tioner om aftenen var ikke
nogen holdbar situation. Og på
de dage, hvor Viggo var nødt til
at køre ude, trådte hustruen
Grethe hjælpende til i butikken.
Og kunne hun ikke klare
opgaven, måtte det vente til
Viggo var hjemme igen. Grethe
er uddannet sygeplejerske og
arbejdede i en lang årrække som
hjemmesygeplejerske i Røn-
de Kommune, så det krævede
nogen omstilling.

Viggo Jensen og hustruen Grethe viser stolt den udvidede butik frem. Foto Adresseavisen 1975.

Der blev derfor efter et par år ansat en medhjælp på værkstedet og en mand til at tage sig af regnskaberne. Teknikken kom Vagn Damgaard fra Thorsager til at stå for, mens Henning Ibsen fra Rønde tog sig af regnskaberne. Han blev senere butikschef. Ikke længe efter fik Vagn Damgaard selskab af en lærling. Det var Hans Henrik Hougaard, der senere grundlagde sit eget antennefirma i Grenaa.

I de år var teknikken i rivende udvikling. Ganske vist bød det sort-hvide fjernsyn ikke på de store nyheder, men farvefjernsynet var lige om hjørnet. Første gang, der for alvor kom farver på skærmen herhjemme, var ved OL i 1968, hvor DR bød på mange timers farvefjernsyn. Også på lydområdet var der revolutionerende nyt, hvor den flade fuldtransistoriserede Beomaster 1000 nok kunne få det til at krible i fingrene på de fleste. Og vel at mærke med lyd i stereo; ikke kun fra den tilhørende grammofon, Beogram 1000, men nu også via FM-stereo. For at ingen skulle være i tvivl var de pågældende udsendelser markeret med hhv. (F) for farve og (S) for stereo i programoversigterne.

På et tidspunkt i 1970 stod et nyt 50 kvm stort værksted klart med adgang til butikken. Få år senere var der igen brug for mere plads, da privaten blev omdannet til butik og familien fik et nyt hjem længere nede ad Hovedgaden i nr. 76.

TV-huset, Rønde omkring 1975 efter at forretningsarealet var udvidet betydeligt.

I 1975 skete der yderligere udvidelser, da Viggo Jensen købte den nederste del af Hovedgaden 45. Det stod omtalt således i Adresseavisen: ”TV-huset udvider sit butiksareal. Radio- og TV-tekniker Viggo Jensen, TV-huset, Rønde, er netop i gang med en udvidelse af sin forretning på Hovedgaden 45.

Gunnar Ladefoged i gang med en Sony TC-186 på en af arbejdspladserne, der var specielt indrettet til audio-produkter. Bemærk, at der måtte ryges på værkstedet dengang, og kaffe blev der også drukket. Arbejdsbordet overtog jeg året efter, da Gunnar gik ind i IT-branchen. Foto PRM 1987

Viggo Jensen købte for nogen tid siden ejendommen Hovedgaden 47 hvor der tidligere var bog- og papirhandel. En del af ejendommen, cirka 80 kvm, skal indrettes til butiksareal, hvorved TV-husets samlede butiksareal bliver 240 kvm. Butikken skal bl.a. indeholde mere omfattende demonstrationsrum, pladebar mm. Arbejdet ventes færdig i løbet af kort tid”.

Mens den øverste ende blev lagt til radioforretningen, blev der i den nederste indrettet en særskilt butik, der blev udlejet til en modeforretning. Året efter var det gamle 50 kvm store værksted blevet for lille, og et nyt stort moderne værksted blev opført mod syd i tilknytning til de bestående bygninger. En veludrustet pladebar, hvor kunderne kunne lytte til tidens toner inden køb, blev også en del af butiksinventaret. Her trådte de to døtre Lene og Gitte ofte til efter skoletid. Og ikke nok med det opkøbte Viggo Jensen også Expert Grenaa efter at den hidtidige ejer, Guy Markus, var emigreret til Mexico.

Det nye værksted stod færdigt i 1977. Det var indrettet med en arbejdsplads i hver af de båse, der ses i begge sider. I den bagerste del tv. blev der senere indrettet værkførerkontor, da Torben Sloth Lave blev ansat til at tage sig af kundekontakt, arbejdskoordinering og bestilling af reservedele. Værkstedstimplønnen var dengang 350 kr. foruden en grundtækt på 150 kr.

Sådan var situationen nogenlunde, da jeg i slutningen af 1986 blev en del af personalegruppen. Da var arbejdsstyrken på værkstedet for længst specialiseret, således at vi havde ansvar for hver sin arbejdsopgave: TV, video, lyd, satellit-tv, servicebesøg mm. Jeg husker den første opgave, jeg blev stillet overfor. Den bestod i at køre en snes gamle fjernsyn over på lossepladsen i Thorsager. Der kan arkæologerne måske genfinde dem, hvis de engang skulle foretage en udgravning.

Gennem mine 7 år på værkstedet kom jeg til at kende mange af byens folk. En af dem var autoforhandler Volmer Kroer fra Bjødstrup, der dampende på sin cigar styrede direkte hen til mig med en genstridig autoradio. Det førte for øvrigt til et gensidigt respekteret forhold, der indebar, at alle døre stod åbne, hvis jeg stod og manglede en eller anden reservedel til den Peugeot, jeg dengang kørte rundt i. En anden var byens biografdirektør, som jeg lavede en lysdæmper til, så lyset i salen kunne fade ganske langsomt ud inden "Jydekompagniet" eller en af tidens andre film gik over lærredet.

servicevogne klar til at filme Molsløbet, der et øjeblik efter passerede forbi. Bemærk telefonnummeret 372011. Dengang kun-ne man klare sig med 6 cifre.

Foto udlånt af Henning Ibsen.

En gang imellem dukkede Egon Sauer op, hvis el-harmonikaen eller andet af instrumentparken strejkede, inden han skulle ud at spille op til fest et sted i området. Og så må jeg da ikke glemme Bent Kragelund. Ingen som han kunne male navnet Expert TV-huset på siden af den nye servicevogn. Endda på fri hånd. Endnu kan jeg for mit indre blik se den flot svungne telefonknogle foran nummeret (06) 372011.

TV-huset må have været en god kunde hos Philips, for i midten af 1980'erne stillede Philips Danmark et komplet optageudstyr gratis til rådighed bestående af videokamera med tilhørende transportabel videooptager.

Her ses butikschef Henning Ibsen på taget af en af firmaets

I 1987 ophævede staten et forbud, der medførte, at private nu måtte se TV via satellit. Det satte vældig gang i salget af parabolantenner. For at vise de nye muligheder, anskaffede TV-Huset en trailer med en 180 cm stor parabolantenne, der kunne køres rundt i området og demonstrere TV via satellit. Signalet kom primært fra ASTRA-satellitten, der lå et sted ude i rummet på positionen 19,2 grader øst og sendte til seere i Europa.

Modtageudstyret var dybt specialiseret og til at begynde med temmelig kostbart, og jeg husker tydeligt, da en af mine kolleger returnerede efter en sådan demotur og var ved at flække af grin over en landmand et sted nede på Mols, der havde betroet ham, at han så sandelig ikke var villig til at rykke ud med alle de mange penge for sådan en parabol, for han var selv ved at fremstille en af en gammel kohusventilator (staldventilator). Ideen til den var

sikkert hentet fra den buede top på udluftningshætten, der godt kan minde om en parabolskærm. Om den kom til at virke, melder historien intet om.

Også da den nye motortrafikvej uden om Rønde skulle indvies i 1987, var TV-huset i front. Selve indvielsen foregik nogle hundrede meter fra Korslund-afkørslen i retning mod Feldballe, og alle skulle gerne kunne høre trafikminister Frode Nøhr Christensens tale, inden han klippede snoren.

TV-huset havde derfor fået til opgave at dække begivenheden med højttaleranlæg. Af gode grunde var der ingen elektricitet

ude midt på landevejen, så strømmen til forstærkeranlægget måtte leveres af en Honda-generator, der stod og hamrede løs på så tilpas afstand, at den ikke forstyrrede festligheden. Forbindelsen til servicevognen, hvor al teknikken havde til huse, gik via et flere hundrede meter langt el-kabel. Alt var klappet og klart og afprøvet flere gange, inden det hele skulle gå løs, men ak! da ministeren gik på talerstolen, kom der ikke en lyd ud af højttalerne.

Nu var gode råd dyre, og vi udsendte medarbejdere, Henning Ibsen, John Christoffersen og undertegnede, arbejdede på højtryk. Heldigvis havde vi en batteridrevet forstærker med tilhørende højttaler i reserve, og da den i løbet af et par minutter var rigget til, kunne ministerens afbrudte tale gå i luften. Fejlen viste sig senere at stamme fra et beskadiget højttalerkabel.

Reparationsmængden på værkstedet var nu efterhånden vokset så meget, at der til tider stod op til 40 apparater og ventede på at komme på arbejdsbordet. Løsningen blev ansættelse af en værkstedsleder, der kunne stå for koordinering af arbejdet, kontakten til kunderne samt for fakturering. Denne del havde den enkelte tekniker hidtil selv taget sig af, foruden indkøb af reservedele mm. Og hertil var Torben Sloth Lave den helt rigtige. Han blev på posten frem til efterlønnen i 2007. Nogenlunde samtidig var det slut med værkstedet.

Efter at Steen Kastrop i 1989 havde udbudt sin forretning, Ebeltoft Radio på Nørreport, til salg, slog Viggo Jensen til og købte virksomheden. Som afdelingsleder blev Henrik Marx ansat, og ikke længe efter fik han selskab af Michael Agerholm. Senere holdt Expert Ebeltoft flyttedag, da Viggo Jensen åbnede en helt ny forretning på adressen Jernbanegade 12 i Ebeltoft. I lokalet, hvor engang Provsbankens havde haft en afdeling, blev der bl.a. indrettet et særligt Hi-Fi-demorum, hvor kunderne kunne få demonstreret de

seneste nyheder. Med en arbejdsstyrke på hele 18 ansatte dækkede Expert TV-huset nu store dele af Djursland.

I 1991 fejrede TV-huset 25-året for sin grundlæggelse. Da var alle sejl sat til med massevis af gode tilbud i butikken, der kunne ses i en særlig tilbudsavis. "TV-huset 25 år og ung", stod der som overskrift. Af de mange tilbud kan nævnes: SONY Walkmann SZ-32 til 99 kr. og som et andet yderpunkt en Panasonic Camcorder NV-G2 til 8495.-.

En af Radio Røndes flittige reportere, Henning P., var på pletten og lavede et fødselsdagsinterview, der blev sendt på dagen.

Hele arbejdsstyrken fotograferet i anledning af 25-års jubilæet i 1991. Chefen ses forinden tv., mens forfatteren ses i øverste række som nr. 1 fra højre. Året efter forlod jeg radiobranschen for altid. Reklame fra Adresseavisen, Rønne.

Der var åbent hus fra morgenstunden og rigeligt med kaffe, fadøl, vin og andre rare sager til de mange, der dagen igennem lagde vejen forbi for at ønske tillykke.

På det tidspunkt havde Viggo Jensen for længst erstattet arbejdet bag disken med jævnlige besøg i de tre forretninger i Rønne, Grenaa og Ebeltoft, hvor han tog sig af koordinering af salgskampagner, annoncer, og i det hele taget havde det store overblik.

Den 1. november 1998 havde han sin sidste dag i TV-huset Expert. Da overdrog han nemlig firmaet inkl. bygninger til Lars Overgaard, der straks

gik i gang med endnu en større ombygning. I den anledning udtalte han til Dagbladet Djursland: *”Her er kommet masser af mennesker, der lige skulle se, hvordan her er kommet til at se ud, og vi har også solgt en masse. Et særligt lokale på 45 kvm er helt og holdent helliget B&O’s produkter, hvorved Expert i Rønne nu har opnået retten til at bære betegnelsen B&O Center”*.

I 2014 blev den sidste radio solgt på adressen, da Lars Overgaard i forbindelse med en fusion med firmaet RepTec valgte at lukke TV-huset efter næsten 50 år.

TV-Huset som det tog sig ud i sine sidste år inden lukningen i 2014..

Hermed forsvandt endnu en af egnens radioforretninger, og siden er det gået ned ad bakke, så der i skrivende stund kun findes én traditionel radioforretning på hele Djursland, nemlig Auning Radio & TV.

Men der handles fortsat ivrigt på adressen Hovedgaden 45. Nu er det blot genbrugsvarer fra Danmission, der går over disken, og det kan vel ikke udelukkes, at kasseapparatet indimellem ringer for en gammel pladespiller, radio eller CD-afspiller, der engang har stået på hylden i TV-huset, dengang firmaet var egnens førende specialforretning indenfor radio og TV.

Denne artikel er tilegnet Grethe og Viggo Jensen (død 2015).

Tak til Grethe Jensen, Henning Ibsen og Torben Sloth Lave for hjælp og oplysninger.